

නිමලා සහ බළලා

නමින් "නිමල්" වූ මා මේ සිකනා වර්තය බොහෝ දෙනා කතා කළේ "නිමලා" යන නමිනි. සමහරු පොඩි උනට බිත් කට පවා කැටවේ "සිත්ත නිමලා එනවා" කියාය. ඒ තරමට ම කුඩා උන් පවා මේ පුද්ගලයා ගැන අයා බියව ඇති බැවින් නම කියවීමට පෙර දුමිඩ් බිත් විය කන්නට පුරුදු වී සිටිති.

මහා ගිණි දැවල් කාගේ හෝ වන්නකට පැන ගොරෙන් වංගා පොල්, තැඹිලි, කාට්ටන් නොදැනෙන්නට බාගන්නට ගියම රුධිරයෙකි. සමහර දිනවල තැඹිලි හෝ පොල් ගසකට ගැන එහි සිට ම හෙබියක් දෙකක් කපා බි, ලොදු දු සුරා කා වඩා නිවාගෙන කපාගත් තැඹිලි වල්ල හෝ පොල් වල්ල උරවියේ රුවාගෙන ගසින් බසී.

නොදිත් පැඩි ගෙන එන කෙසෙල් කෑණ දිනා බලා අයිතිකරුවනට සතුටුවන්නට ඇත්තේ ඉතා සුළු දවසකි. මවුන් කෙසෙල් කෑණ කපා ගෙන ගන්නට පෙර "නිමලා" ඒ වගකීම බාරගනී. අයිතිකරුගේ දවස කීපයකට පසු කැන බලන්නට යනවිට පොහොන්ගේ ගස නිරුද්ධතව තිබිය දී කෙසෙල් කෑණ අතුරුදහන් ව ඇති බවකි. ඒ වගක් ද කුතුහලයක් කිසිදිනක හේ ගිත් කෙදිවියක්වත් නො ඇසී උන්වද කිසිල්ලේ රුවාගෙන යන්නේ මේ හොරහෙබියා නමින් කවා පොවා ඇති දැඩිකල සතුන් ලෙසිනි.

ගෙඩිලිකන්නේ නිබොනා කැඩී, උරු, පොරෝ කෙටි, බාල්දි, ඉතිම ද පමණක් ද නොව ගස්වල ගස් ලක්ෂ, කොස්, දෙල් ද අතුරුදහන් වූහි. "නොරාගෙන අම්මා හෙත් දේන අනැව්වා වාගේ" යන පිරුදු මට මේ වෙලාවේ මතක් වේ. "නිමලා"ව කුදලාගෙන යන්නට පොළිසිය ආ බොහෝ වෙලාවල් වලදී අයා "නිමලා" ඉන්නා ඉසව්ව ගැන දන්නා නමුත් හැම වෙලාවක් ම පාහේ කීවේ මාස ගානකින් ගෙවිල් පැත්ත පලාගත් නො ආ බවකි.

පොළිසිය කීප වරක් ම "නිමලා"ව උසාවි දමා අවුල් කළමුත් ඒ හැමදාමදී ම "නිමලා"ගේ අම්මා අසල්වැසියනට වැද වැටී අයා මුලින් දී මතු රැගෙන ඇතැයි, එනමුදු "නිමලා"ගේ මේ පුරුද්ද මතු අනන්තයක් නැත.

සමහර දිනවල දී නිමලා කළසම ගස මුල ගලවා තබා යටි ඇඳුම පිටින් ගස් බඩගාන බව අපට වැටහුණේ අපේ පැටි හේ ක්‍රියාවක් නිසාවෙනි. අපේ ගෙදර ආරක්ෂාවට ඇති දැඩි කල පැටි දහවල් කාලයේ රෝන්දේ යනවාය කියා බැඳ තබන්නට මගේ "නිමලා" නිතරම කියු හැටි මතකය...දවසක් පැටි හේ පිළිකන්නේ තරුණි ගොරවමින් කළසමක් කිතු කිතු වලට ඉරමින් ඉන්නා බව අම්මා මට කීවේය. නිමලා ගසට ගැහැනු පසු පැටි එයත් රැගෙන ගෙදර දිව ආ බව දැක් වැනදිලියි. මේ වැඩේ අපේ එකා කළේ කියලා මිය වැස්වැටිනිකා දැනගන්නොත් මේකට වස වකක් හරි දාව් කියමින් අම්මා එය පුළුවා දැමුවේය. එනමුදු කෙදිනක හෝ අපේ ගෙදරට සොර බියක් ගෙන දුන්නේ නැත. පැටි හේ කළසම සොරකම මට වගන්දියක් ගෙන දෙන්නක් විය.

නොරැන් හෙත් නොරු...කම්බා නොරු"යි පැටි කල වැඩෙත් මට සිහින. එදා නිමලා ගසින් බැස කළසමක් නොමැතිව ගියේ කෙසේදැයි මම නොදනිමි. බොහෝ වෙලාවට කාගේ හෝ වැලක කළසමක් ගැන්වීම වරින්කයක් හෝ සොරා ගෙන ඇදගෙන යන්නට ඉඩ ඇත. අනවශ්‍ය තැන්වල කළසම ගලවා තැබීමෙන් වූ සිද්ධිය නොද පාඩමකි. නමුත් පාඩමක් ඉගෙන ගොන්නා නිමලා දෙවැනි දවසේ ද මිය ක්‍රියාවේ ම යෙදෙන්නට ඇත.

අපේ ගෙවල් කැබලි ව වෙසෙන "මීඩි හන්දා" බොහෝ දිනවල දී අවට ආරුවියක් රැගෙන විත් අම්මා හෙත් අඩුපාඩු යමක් ඉල්ලා ගනී. එ වැනි යමක් උවමනා වූ විට මොරුටු ගම් දන අපටත් කොහේ හෝ සිදු වූ ආරුවියක් රැගෙන එනවාය.

දිනක් හදිසියේ දිව එන "මීඩි හන්දා" හේ සතුටු ස්වරය මගේ කාමරයට ඇසේ. "ආන්න...හරි නොදම වැඩේ...නොද අවුළුව...හැමෝටම ගිණි ගෙඩි දෙන හොර හෙබියා ගනකින් වැටිලා කොන්දන් බිදිලා ලු...මේ ආරුවිය රසකර කර අම්මා හා කියනු මා අයා උන්ගේ මට වැඩි යමක් කිසිම අසාදාගෙන ඇතා දැනගන්නට බැරි බව දන්නා කියාවෙනි.

"නිමලා"රෝහල් ගත කෙරුණු බවත්, කොන්දේ අපට බිදී ලෙසකර්මයකට භාජනය වූ බවත් පසුව ආරුවා වූහි. දැන් නිවැසියන් හේ සොර බිය පනව ගොසිනි. වෙනදාට වඩා ගස්වල එල නිදහස් ව දිවේ.

බොහෝ කාලයකට පසු අරියම යාමයේ කුකුලක් හේ හැඩලීම අවට කිහිප පොලකින් ම ඇසේ. ගෙඩිලිකන්නේ කැන්කක්, උදැල්ලක්, බාල්දියක් හෙදෝර ව අවසි යමක් තබා නිවසින් බැහැරව යාමට නිවැසියන්ට බියක් නැත. වැඩිනිවසකට කරදරයක් වූවා නම් වූයේ සුළු උනට බිත් විය කවන්නට තවත් අලුත් "කුකුලයක" ගැන කියා නිවන්නටය. දින සති මාස අතරට පෙරළෙමින් කාලය ගෙවී ගියේය. "නිමලා" ගසින් වැටිණු සිද්ධියෙන් පසු අවුරුද්දක් පමණ ගත වූවත් ඒ ගැන කිසිදු නෝවුවාවක් නොවීය.

දිනක් මා කුතුරු පැදියේ අමතර කොටසක් හැඩීමට කටුබැදිලි නන්දියට ගියෙය. කුතුරු පැදිය මෝරුව රටේ අමතර කොටස් අලෙවි කල අසල ගවනා වට පිට බලනා මට දකින්නට ලැබුණේ ජාලි වේදිකාවේ සිතමින් යැනා දැක හුරු පුරුදු මුහුණකි. ඒ වෙසෙනකදු නොව "නිමලා" ය. බොහෝ දුර්වල ව සිටි මතු මතෙ කමින් මා දිනා බලා අනපාත්ත විය. මතු මා හදාගන්නා විය නැත. එනමුදු අනපාත්තා හැරෙන්නට කිසිදු වචනයක් මුවින් පිට නොවීය. මා අතෙහි මාරු කාඩ් කිහිපයක් මතු අත තැබීම, අද මතුට හරි හැටි ඇවිදින්නට පුළුවන් කමක් නැත. එදාමෙන් කොහෙන් හෝ වැනගෙන් යමක් විකුණා අතරක් බුදින්නට, බුරු පොළකට වදින්නට, රන මෙර පාහසේ යෙදෙන්නට වර්මක් නැත.

මොහොතක් මගේ නිත නිමලා හේ පසුගිය ක්‍රියාදාමයන් කිසියම් දිව යයි. ඇතිලෙකින් ගසකින් අසකට ගෙන මුළු වටපිටාවේ ම තොරතුරු බලා ඉන් නොතෙවකි ගිණි දාමයේ කල වැඩ කටයුතු හමාරය. අද අනෙක් පොළවට වැටී අනන්ත දුක් වදින්නේ නිමලා මේ ආත්මයේදී. ම කල වැටිලි වලට ප්‍රතිචක්‍රයක් වශයෙනි. නිමලා හේ මේ සිදුවීමෙන් කළකට පසු මේ හා සමාන කතාන්තරයක් මට යළිත් මුණ ගැසෙයි.

දිනක් මගේ නිතවතක වූ ලැබී සමග මතුගේ වැඩිමහල් සොහොයුරිය වෙසෙනා පිළියන්දල ප්‍රදේශයේ ඇතේ ගෙදරට ගියෙමු. කන්දක් බැස පල්ලමේ ගෙදර පෙනෙන මාහසේ පාර අද්දරට වී ලැබී හේ අත්තා මැටි කෝප්පයක් ද රැගෙන මග බලා ගිලී. "පුරව් එකට මය මාට හේතකම වෙන්නෙති බලන ඉන්නේ...මේ පැන්තට ඉතින්...මොරු වූ වැල්ලෙන් හරි පාණදුර වැල්ලෙන් හරිනේ මාට හේතක්...බිසියාගේද මාට ගොහොවත් එදාට මාට කාලා අනවර්තයි.

මාට කාරයා කන්ද උඩදී. මා... කියලා...මේ...ඉවර වෙන්නේ අත්කලා හේ ගාට පල්ලමේදී. බිසියාගේ පල්ලමේ කඩගෙන යනවා...මොන බිසෝ ඇතිදිලි...අත්තා මැටි කෝප්ප අරන් පාරට පනින කොට... මාට කාරයා එනා ගමේ ලැබී හේ කතාවට දෙදෙනාම සිතනවා ගවන්නට ගන්නට බැරිය.

"මොකද හලේ මේ පාරට වෙලා...කෑද් මාට හෙතිකනවනම් ඇහෙනවා...ලැබී අත්තා හෙත් අයයි. හැ...මල්ලි මේ හටයෙන් කද හෙතිකනකොට මාමෝ කියන්න...හොර බළල් තබියයක් ඉන්නවා...උෟ නොදට දන්නවා මාමෝ කියනකොට. මාට හෙතිකන අයට හරිම කරදරයි ඒකාගෙන්...අපි දන්නවාගෙන එන වෙලාව ඉතිං පාරට වෙලා උන්නාම ලේසියි. අත්තා හේ ඒ කතාවේ සුල මුල කුමක්දැයි මට ප්‍රශ්නිකාවකි.

දිනක් ලැබී බළලා හේ කතාව කියනවා විට මට නිමලාත් මතක් උනි. මේ බළලා සාමාන්‍ය බළලෙකුට වඩා තුන් ගුණයකින් පමණ විශාල වූවකි. සමහරු නිකුටේ දහවල්ට සැටසරන නොල්මනක් ලෙසටය. කිසිවෙකුටත් නොදැනෙන්නට එකවරම මාට කදට කඩා පනින මේ බළල්තමියා ඉන්නා ලොකුම කුටියෙක් ද රැගෙන ඇසිල්ලකින් කැපෑ රොදුට වැදී නොපෙනී යන්නේය.

අසල්වැසියන් මේ සතාව කොටුකර ගන්නට මාන බලා සිටියත් බළලා ඊටත් වඩා සර්වපට්ටක වූයේය. සමහර දිනවලදී පිසු මාට හරිටය ඇර බළලා විට හරිටයේ මාට කළේලක්වත් ඉතිරිව නැත. ඒ තරම් ම කපටියකු වූ මේ බළලා කරුණුකිය අතින් ගසා මැන්කර මාට විය ලිල දමා යළිත් අතින් ගසා තිබූ පරිදිව එකා දමා දුවන්නට සමර්පක වූයේය. ප්‍රදේශවැසියන් මේ බළලාව හැඳින්වූයේ "ගඩ්ඩා" නමිනි.

මේ කතා ද අයා කළක් ගතවුනි. ලැබී ආයේමත් දවසක "ගඩ්ඩා" හේ අලුත් ම තොරතුරු මට කිවේ සිතනවිට ද උපැවිමින්නය. කෙසෙකු අමාරුවක වැටුණා කල සිතනවිටම නොද නැත. නමුත් "නිමලා"ට වූ දේ ම "ගඩ්ඩා"ටද වී හමාරය. කාලයක් ම හොරා කෑ "ගඩ්ඩා"ගේ කුරුමාගම දිනක් වැරදී ගියේය. තමන් හේ ප්‍රමාණයටත් වඩා විශාල මාට කුටියක වැනගන්නට යාමේ දී මාමෝ හේ බර වැඩිකමට "ගඩ්ඩා"ට දිවීමට අපහසු විය. මාට විකුණන්නා මාට කපන මන්නා පිහියෙන් "ගඩ්ඩා"ට පන බැවේ ආයේ නොඑකා ගමන් යන්නටය. ඒ මන්නා පිහි පාරක් කොගෙන "ගඩ්ඩා" මාට කුටියා ද අන හරුදා අතුරුදහන් විය. සියල්ලෝම සිතුවේ කොහේ හෝ පැදුරක් අයේයේ "ගඩ්ඩා"මැරී ඇතැයි කියාය.

තවද කාලයක් ගතවුනි. මාට විකුණන්නේ පෙර සේ බියක් නැතිව, වට පිට බල බලා මාට කපන්නේ හැඩිව මවුගයන් කාර්යය කරගෙන යනු ලබයි. දැන් නිදහස් වූ පටිසරයකි. මාට සුද්ද කරන අතර තුළු ඇතට වී බලා ඉන්නා බළලක් තමන් හේ වාරයට මාට වරලක් හෝ කරමලක් වීසි කරන තෙක් බලා සිටී. කිසිම සන්ද්‍රස්ස කරුවලයක් නැතිව තමන් ලැබෙනා කොටස තුන්කි වීදින්නට මවුන් සුදානමය. එළෙස වන්නට ඇත්තේ කළකට පෙර "ගඩ්ඩා" මන්නා පිහිපාරකින් සංගුහනය අත්විඳිනු දුටු සාක්ෂිකරුවන් ලෙසය. නිරිසත් සහගත වූවද දෙවන වර වන අකරුකෘතිය මවුනට ඉවෙන් මෙන් දැනේ.

කාලය මෙසේ ගෙවෙද්දී දිනක් මාට ගන්නා ලැබී හේ අත්තාට හා මාට වෙළෙන්දාට අනුකූල ම මැදිවේ බළලෙකු නඩන නඩන් ඇසේ. සාමාන්‍යයෙන් බළලෙකු නඩන්නේ "කැරි"... "කැරි" යන ස්වරයෙනි. නමුත් මේ හොරෝසු නඩන් ඇසෙන්නේ "කැරි...වි...කැරි...වි" කියාය. මුත්තන් නඩන ස්වරයකි. තරමක කේන්ද්‍රියකින් ලැබී හේ අත්තා "කවිද මේ කෝළමට එන්නේ...කියා විට පිට බැඳිය.

සුදුමයකි...පාරක් එනා පැත්තේ කම්බි වැට ඇස්සෙන් හොර බළල්තමියා හේ මුහුණා පහෙන්. එදා රවුමේ වෙළුමෝලයක් වගේ තිබූ මුහුණා අද බිම වැට වළප වුන "ලා වුන" හෙබියක් සේය. මුහුණේ හැඩය වෙනස්ය. මද තෙද බිදී ගොස්ය. ඇසත් හාකයත් කටත් දත්වා බාහොට සුළු වූ විශාල කැපුම් පහරකි. මේ කැපුම් පහර නිසා සදාකල් හරිහැරි "කැරි" කියාගන්නට බැරි ස්වර ආබාධිතයකි. හරිහැරි හැටිට ගවන්නට බැරිය.

වෙනදා කුටියා පිටින් ම ලිල දැමූ "ගඩ්ඩා"ට අද මාට වරලක වත් රස බලන්නට ඉඩක් නැත. මුහුට වඩා ක්‍රියානීලී අවට බළලන් අද ඒවායේ රස විඳිති. "ගඩ්ඩා"ගේ විකුමකන් හමාරය. යමක් ගිතන්නට නැති මිනිසෙකුට වඩා මෙවැනි ඉර්ණාමකට නොදුරු වූ අසරණ නිරිසත් සත්ත්වයා ගැන අප තුල අනුකම්පා-වක් උද්දී. එනමුදු මේ කතා දෙක ම අවසානයේ හැගෙන්නේ නිමලාත් බළලාත් දෙදෙනාම විදවන්නේ එකම කරුමයකි. කල වැරදි බුමරුගය සේ තමන් සොයා ඒම කාට වැදෙන්නේය නැතිද?...

